

**«6D090100 – Тасымалдауды, қозғалысты ұйымдастыру және көлікті пайдалану» мамандығы бойынша PhD дәрежесіне ізденуші
Б.У.Жаманбаевтың «Тараз қаласындағы жолаушылар көлігінің маршруттық желілерін оңтайландыру» тақырыбындағы
диссертациялық жұмысына
ШКІР**

Б.У.Жаманбаевтың диссертациялық жұмысы Тараз қаласындағы қалалық жолаушылар көлігінің маршруттық желілерін жетілдіру мәселелеріне арналған.

Диссертацияның тақырыбы бойынша зерттеудің өзектілігі қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында қаланың көлік инфрақұрылымын дамыту мәселесінің өте өткір болуымен түсіндіріледі. Бұл мәселенің өткір болуы – тұрғындардың қалалық жолаушылар көлігімен тасымалдауға деген сұранысының төмендеуі болып табылады. Оның себептері ретінде жеке автокөліктер санының өсуін, қалалық жолаушылар көлігімен халыққа көліктік қызмет көрсетудің қолжетімділігі мен деңгейінің нашарлауын атап өтуге болады. Жолаушыларды тасымалдау көлемінің кемуі нәтижесінде көліктік кәсіпорындардың табысы азайып, бюджеттен қаржыландыру қажеттілігі артады.

Халыққа көліктік қызмет көрсету сапасын және жалпы қалалық жолаушылар көлігі жүйесінің жұмыс істеуін жақсартудың тиімді жолдарының бірі – кәсіпорындар үшін тасымалдау құнын төмендететін, жылжымалы құрамға қажеттілікті төмендететін және жолаушыларды тасымалдаудың өзіндік құны мен жолаушылардың қозғалыс құнын төмендететіндей етіп маршруттық желіні оңтайландыру.

Зерттеу нәтижесінде төмендегідей қорытындылар жасалған.

Біріншіден, автор қалалық жолаушылар көлігінің тиімділігі мен қолжетімділігін арттыру бойынша зерттеу жүргізіп, жаяу жүргіншілердің қоғамдық көлік аялдамасына дейін қозғалысына әсер ететін факторларды анықтап, оларға талдау жүргізген. Өлшемдер теориясы негізінде аялдамалардың орналасу орындарын негіздеудің математикалық моделі жасалған.

Екіншіден, мульти отарлы құмырсқа жүйесі әдісіне негізделген Тараз қаласының қоғамдық көлік жүйесіндегі оңтайлы жолаушылар маршруттарының алгоритмін жасаған.

Маршруттық желілерді жетілдіру бойынша алынған зерттеу деректері негізінде алынған қалалық жолаушылар көлігін ұйымдастырудың бұл түрі дәстүрлі әдістермен қатар бәсекеге қабілетті деген қорытынды жасауға мүмкіндік береді.

Диссертациялық жұмысты орындау барысында ізденуші Б.У.Жаманбаев мақсаттылық пен еңбекқорлық, білімді тереңдетуге деген ұмтылыс танытты, бұл зерттеу нәтижелерінің негізділігі мен сенімділігінен көрінеді. Ғылыми ізденістегі жоғары мотивация және өзінің ғылыми-зерттеу әлеуетін дамыту оған сөзсіз териялық жаңалығы мен практикалық мәні бар ғылыми

нәтижелерді алуға мүмкіндік берді.

Қорыта айтқанда диссертант Жаманбаев Б.У. ғылыми қызметкер ретінде дамыды, өзбетінше ғылыми зерттеулер жүргізе білу қабілетін көрсетті, диссертациялық жұмысты орындау процесінде өзінің білімі мен аналитикалық дағдыларын тереңдетті. Сондықтан диссертант Жаманбаев Б.У. «6D090100 – Тасымалдауды, қозғалысты ұйымдастыру және көлікті пайдалану» мамандығы бойынша PhD ғылыми дәрежесін алуға лайық деп сенімділікпен шешім шығаруға болады.

Ғылыми кеңесші, т.ғ.д.,
профессор, Польша, Люблин
техникалық университетінің
Электроника және
ақпараттық технологиялар
институтының директоры

Вальдемар Вуйцик

Жирбаев Берекес

Жаманбаев

Prof. dr hab. inż. Waldemar Wójcik

Pełnomocnik Rektora
ds. Partnerstwa Wschodniego

ОТЗЫВ

на диссертационную работу Жаманбаева Б.У.

«Оптимизация маршрутных сетей городского пассажирского транспорта
г.Тараз» на соискание степени PhD по специальности

«6D090100 – Организация перевозок, движения и эксплуатация транспорта»

Диссертация Жаманбаева Б.У. посвящена вопросам совершенствования маршрутных сетей городского пассажирского транспорта г.Тараз.

Актуальность исследования по диссертационной теме, обусловлена тем, что на данный момент в Республике Казахстан весьма остро стоит вопрос развития транспортной инфраструктуры города. Тенденцией последнего времени является снижение спроса на перевозку городским пассажирским транспортом. Причинами этого являются рост числа частных автомобилей, ухудшение доступности и уровня транспортного обслуживания населения городским пассажирским транспортом. В результате снижения объемов перевозки пассажиров уменьшаются доходы транспортных предприятий и растет потребность в бюджетном финансировании.

Одним из эффективных путей повышения качества транспортного обслуживания населения и функционирования системы городского пассажирского транспорта в целом является оптимизация маршрутной сети, которая позволяет сократить расходы предприятий на перевозку, снизить потребность в подвижном составе и затраты пассажиров на передвижение.

В результате исследования были сделаны следующие выводы.

Во-первых, автор провёл исследование на повышение эффективности и доступности городского пассажирского транспорта, анализировал и выявил факторы, влияющие на передвижение пешеходов до остановки общественного транспорта. На основе теории размерностей получена математическая модель обоснования мест расположения остановок.

Во-вторых, разработал алгоритм оптимальных маршрутов следования пассажиров в системе общественного транспорта города Тараз, на основе метода мульти-колониальной муравьиной системы.

Полученные исследовательские данные по совершенствованию маршрутных сетей позволяют сделать вывод, что данный вид организации городского пассажирского транспорта является конкурентоспособным наряду с традиционными способами.

. В ходе работы над диссертацией соискатель Жаманбаев Б.У. показал целеустремленность и трудолюбие, стремление углублять знания, что отразилось на обоснованности и убедительности результатов исследования. Высокая

мотивированность в проведении научных исследований и развитие своего исследовательского потенциала позволили ему получить научные результаты, несомненно обладающие новизной и практической значимостью.

Учитывая все сказанное выше, можно с уверенностью сделать вывод о том, что диссертант Жаманбаев Б.У. сложился как научный работник, подтвердив способность к проведению самостоятельных научных исследований, и проявил глубокие знания и аналитические навыки в процессе подготовки диссертационной работы и безусловно, заслуживает присуждения ученой степени PhD по специальности «6D090100 – Организация перевозок, движения и эксплуатация транспорта».

Научный консультант, д.т.н.,
профессор, директор
Института электроники и
информационных технологий
Люблинского — технического
Университета, Польша

DYREKTOR
Instytutu Elektroniki, Techniki Informatycznej
Вальдемар Вуйцик
Prof. dr hab. inż. Waldemar Wójcik